

СТАНОВИЩЕ

**от проф. д-р Йорданка Николова Алексиева, член на научно жури,
за конкурс за заемане на академичната длъжност "доцент" по
професионално направление 3.9. Туризъм (Икономика на туризма –
хотелиерство и ресторантьорство), обявен в ДВ бр. 47/21.06.2016 г.**

Настоящото становище е изготвено в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото приложение (ППЗРАСРБ) и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности (ПУРПНСЗАД) в СУ „Св. Кл. Охридски”.

1. ДАННИ ЗА КОНКУРСА

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „Доцент” по **професионално направление 3.9 Туризъм (Икономика на туризма - хотелиерство и ресторантьорство)** е обявен на интернет страницата на Софийски университет "Св. Климент Охридски и е обнародван в „Държавен вестник” бр. 47/21.06.2016 г. Той е за нуждите на катедра "География на туризма" от Геолого-географски факултет. Представени са необходимите документи, съгласно изискванията на ЗРАСРБ и ПУРПНСЗАД в СУ (чл.98, 100 и 110) и разглеждането им доказва, че няма допуснати нарушения по процедурата на конкурса.

2.ИЗИСКВАНИЯ КЪМ КАНДИДАТА (чл. 24(1) чл. 27 (3) ЗРАСРБ и чл. 53 (1)(2) ППЗРАСРБ и на чл. 105 (1)(2) (3) от ПУРПНСЗАД в СУ „Св. Кл. Охридски”

Гл. ас. д-р Елена Петкова е единствен кандидат по обявения конкурс за заемане на академична длъжност „доцент” по **професионално направление 3.9 Туризъм (Икономика на туризма - хотелиерство и ресторантьорство)**. През **2001** г. завършва висше образование в ОКС „бакалавър” (Диплома серия А СУ № 147817, рег. № Б 147817/30.03.2002 г.) в СУ "Св. Климент Охридски" по специалност и професионална квалификация „Стопанско управление”, а пред **2002** г. се дипломира като ОКС „магистър” (Серия А-2002 СУ № 161262, рег. № М 161262/7.03.2003) по специалност "Икономика" и професионална квалификация "Икономист", специализация "Финанси и банково дело". Придобива ОНС Доктор (ВАК Диплома № 34555/29.11.2010 г.) по научна специалност "Икономика и управление" с тема на дисертацията "Реинженерингови модели на туристическата дейност" .

Трудовата си кариера Елена Петкова започва като сътрудник и анализатор на данни в Интеримпекс ООД и Български Онлайн Рисърч ООД, гр. София (2006-2011 г.), при което тя усвоява знания и умения в рекламата, потребителските и пазарните проучвания, което ѝ помага при извеждане на учебните занятия и научноизследователската работа. От 2012 г. е **главен асистент** в катедра "География на туризма" на Геолого-географски факултет на Софийски университет "Св. Климент Охридски".

Член е на редакционната колегия на периодичното електронно академично списание Eastern Academic Journal (ISSN 2367-7384) и на редакционния съвет на "Научни трудове на Съюза на учените в България - Пловдив" серия А, Обществени

науки, изкуство и култура, том I, Пловдив 2015 г. и том II, 2016 г.; серия Б, Естествени и хуманитарни науки, том XVII, 2015 г. Член е на съюза на учените в България от 2014 г. Председател е на секция „Хуманитарни науки” и „Икономика и туризъм” в Четвърта балканска научна конференция „Науката, образованието и изкуството през 21-ви век” в Благоевград (2012 г.) и е член на организационния комитет на VI Международна конференция на младите учени в Пловдив (2015 г.). Рецензирала е 15 научни статии, 2 научни доклада и 12 дипломни работи.

3. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ УЧЕБНАТА ДЕЙНОСТ (чл. 27(4) т. 1 от ЗРАСРБ; чл. 57а(2) т. 1 от ППЗРАСРБ и чл. 85 (1) т. 2 от ППЗРАСРБ и чл. 111(2) т.1 от ПУРПНСЗАД в СУ „Св. Кл. Охридски”):

Гл. ас. д-р Елена Петкова **извежда лекции и упражнения** за ОКС „бакалавър” и „магистър” **по дисциплините** (хорариум лек./сем.): „Основи на управлението” (30/15); „Хотелски операции”(45/15); „Ресторантски операции” (0/15); „Икономика на туризма” (0/15); „Маркетинг в туризма” (0/15) ; „Стратегическо планиране” (30/15); „Планиране и устойчиво развитие на туризма” (30/0). Средният хорариум учебна заетост е 1640 часа, от които 539 ч. са аудиторна натовареност, което показва осигуреност с учебни занятия.

Участвала е в актуализирането на учебните програми на дисциплините, по които преподава. Разработила е нови лекционни курсове и практически занятия. Обучителните материали са на разположение на студентите и са достъпни чрез електронна поща или на интернет сайтове. При преподаването се стреми да стимулира творческо мислене у студентите чрез използване на мултимедийни презентации, ролеви игри, казуси, дискусии, курсови проекти и др. Добрите контакти с представители на туристическата индустрия дават възможност на гл. ас. д-р Елена Петкова да организира посещения на туристически обекти и провеждане на практически занятия в реална работна среда.

Учебната дейност на гл. ас. д-р Елена Петкова е **информационно осигурена** с необходимите **учебници и учебни помагала**. Издала е самостоятелно два учебника „Хотелиерски операции: основни акценти на технологията, управлението и икономиката на хотелиерството” и „Икономика и финансово управление на ресторантьорството” (372 стр.) и монография „Модели в хотелиерството” (135 стр.). Има принос към 2 монографии (43 стр.), част от книга на английски език (9 стр.). В обучението използва и публикувани свои статии, които са достъпни чрез интернет сайтове.

Гл. ас. д-р Елена Петкова ръководи успешно защитили 4 магистри (2005-2016 г.) и 712 курсови работи. Тя е академичен наставник на студенти от професионално направление 3.9.Туризъм в проект „Студентски практики” по ОП „Развитие на човешките ресурси”.

Повишава квалификацията си чрез участие в 12 международни семинари и обучения, свързани с дисциплините по които преподава.

Владеенето на английски, руски и немски езици подпомага както научно-изследователската, така и преподавателската дейност на кандидата.

Учебната дейност на кандидата гл. ас. д-р Елена Петкова отговаря на изискванията на чл. 27(4) т. 1 от ЗРАСРБ; чл. 57а(2) т. 1 и чл. 85 (1) т. 2 от ППЗРАСРБ и чл.111 (2)т.1 от ПУРПНСЗАД на СУ.

4. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ (чл. 27(4) т. 2 на ЗРАСРБ , ; чл. 57а (2) т. 2 на ППЗРАСРБ чл. 111(2) т.2 от ПУРПНСЗАД в СУ „Св. Кл. Охридски”):

Гл. ас. д-р Елена Петкова е представила **списък на 60 публикации** (вкл. автореферат 1 бр.; свързани с докторската ѝ дисертация 6 бр.), от които **53** са извън докторската ѝ дисертация и **участва в конкурса с 40**, разпределени както следва: монографии (3 бр, от които 1 самостоятелна); в съавторство в част от книга на английски език (1 бр.); студия (1 самостоятелна на английски език); статии в специализирани научни издания и сборници от конференции (33 бр., от които 27 самостоятелни; 7 в чуждестранни издания); самостоятелни учебници (2 бр.).

От представените за конкурса материали, **самостоятелните** разработки на гл. ас. д-р Елена Петкова са **77,5%** от общия брой, което е доказателство за зрелостта на кандидата.

В тематично отношение приетата за оценка продукция, с която гл. ас. д-р Елена Петкова участва в конкурса, е сравнително еднородна и може да бъде обобщена в следните основни тематични направления:

1. Изследвания върху икономика на туризма - хотелиерството и ресторантьорството [2; 6; 11; 14; 15; 16; 17; 24; 23; 25; 27; 29; 30; 31; 33; 35; 38;40;].

На основата на проучване на тенденциите и състоянието на хотелиерството и ресторантьорството в цялостното развитие на туризма и анализиране на преките чуждестранни инвестиции, рентабилност, ефективност, на цените и ценовата политика, се предлагат решения в областта на икономиката и финансовото управление на основните туристически предприятия в условията на българската пазарна среда .

2. Проучване върху потребители на туристически продукти [10;13;21;26;34]

Разработени са оценъчни модели за мотивацията за избор на туристическа дестинация и са идентифицирани показатели за туристически предприятия (за хотел – достъпност, обслужване и отношение на персонала, материална база, интерьор, символи, възприятия и имидж; за заведенията за хранене и развлечения - символи, имидж, кухня, обслужване, персонал, материална база, интерьор, достъпност). Предложен е модел за стратегическо управление и устойчиво развитие на туризма. Идентифицирани са факторите, които влияят върху устойчивото развитие на туристическата дестинация и ролята на хотелите и ресторантите.

Изследванията могат да послужат за подобряване на състоянието и услугите на местата за настаняване и заведенията за хранене и развлечения, както и за развитие на конкурентоспособни продукти на международния туристически пазар.

3. Проучване върху предоставящите туристически услуги [4;5;19;32;36;39].

Предложен е модел за оценка на маркетинга на туристическа дестинация Столична община - София - град, включващ: туристическо предлагане; туристическо търсене; роля на местните власти; средства за развитие на продукти, за туристическа

инфраструктура и за маркетинг. Анализирани са съвременните средства и форми за реклама и ефективността ѝ.

4. Реинженеринг в туристически предприятия (хотел и ресторант)

[1;3;7;8;9;20]

Направена е класификация на хотелиерските операции според критериите: стойност за клиента; цикъл при производство на стока; "производствен" цикъл при предоставяне на услуга; технологичен цикъл на обслужване на клиента. Предложени са адаптирани реинженерингови модели, които могат да послужат при управлението на туристическите предприятия за подобряване на представянето им и постигане на по-висока стойност за клиентите, намаляване на времето и разходите за извършването на дейността и реализирането на по-големи приходи и печалби. Разработен е реинженерингов алгоритъм. Практическата значимост на разработките се състои във възможността те да се използват за решаване на проблеми в хотелиерството и ресторантьорството.

Гл. ас. д-р Елена Петкова участва в 10 проекта, от които към Европейския социален фонд по Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" (2) и по "Административен капацитет" (3), към Софийски университет (2), програма ФАР „Развитие на човешките ресурси и насърчаване на заетостта"(1) и др., които са в синхрон както с дисциплините, по които преподава, така и с направлението на научната ѝ дейност. Три от проекти са свързани с обучение на персонал в туристически предприятия и на студенти в реална производствена среда.

Оценката на научната продукция на откроява редица приноси от **оригинален научно-приложен и приложен характер**, допринасящи за разширяване и задълбочаване на познанията в областта на икономиката на туризма (ресторантьорството и хотелиерството).

Показател за актуалността на третираните проблеми в научните публикации и научния принос на гл.ас. д-р Елена Петкова са броя на цитиранията общо 38, от които 13 са в чуждестранни издания. Справката на цитиранията показва интерес към изследванията на кандидатката и са важен наукометричен критерий и атестат за научната стойност на продукцията ѝ.

Личните ми впечатления за гл.ас. д-р Елена Петкова са от 2005 г. Познавам я като упорита и трудолюбива. Тя е мотивиран научен работник в областта на хотелиерството и ресторантьорството, ерудиран преподавател, с достатъчно натрупан професионален опит. Ползва се с уважение сред колегите и студентите.

Заклучение

От направената проверка на представените материали по конкурса **нарушения в процедурата не са констатирани**. Спазени са изискванията на *чл. 24(1), 27(4) т. 1 и т. 2 от ЗРАСРБ и на чл. 53(1)(2), чл. 57а(2) т. 1 и т. 2 от ППЗРАСРБ и чл.98, 100 и чл. 110 от ПУРПНСЗД в СУ*.

Гл. ас. д-р Елена Петкова **отговаря на условията за заемане на академичната длъжност "доцент"** по критериите и показателите, свързани с кандидата (*чл. 24(1) ЗРАСРБ и чл. 53 (1)(2) ППЗРАСРБ*) и *Правилника за условията и реда за придобиване на научни звания и заемане на академични длъжности в СУ "Св. Климент Охридски"*:

- придобила е образователната и научна степен **"доктор"**;
- повече от две години е заемала академичната длъжност "главен асистент".

Гл. ас. д-р Елена Петкова **отговаря** на условията за заемане на академичната длъжност "доцент" по критериите и показателите, свързани с **учебната дейност** (чл. 27(4) т. 1 ЗРАСРБ и чл. 57а(2) т. 1 и чл. 85 (1) т. 2 ППЗРАСРБ и чл.111 (2)т.1 от ПУРПНСЗАД на СУ "Св. Климент Охридски"):

1. Осигурена е необходимата аудиторна и извънаудиторна заетост;
2. Чете лекции и ръководи упражнения по учебни дисциплини, свързани с обявения конкурс;
3. Осъществява научно ръководство на дипломанти в ОКС „магистър” и ръководи учебна практика;
4. Има издадени учебници (2 бр.); монографии (3 бр, от които 1 самостоятелна); съавторство в част от книга на английски език (1 бр.).

Гл. ас. д-р Елена Петкова **отговаря** на условията за заемане на академичната длъжност "доцент" по критериите и показателите, свързани с **научноизследователската дейност** (чл. 27(4) т. 2 на ЗРАСРБ ; чл. 57а (2) т. 2 на ППЗРАСРБ чл. 111(2) т.2 от ПУРПНСЗАД в СУ „Св. Кл. Охридски”):

1. Представена е и приета за оценка достатъчна по обем научна продукция (**40 бр.**), вкл. студия (1 самостоятелна на английски език); статии в специализирани научни издания и сборници от конференции (33 бр., от които 27 самостоятелни);
2. Има публикации в чуждестранни издания (7 бр.) ;
3. Участва в научно-изследователски (7 бр.) и образователни (3 бр.) проекти;
4. Има 38 цитата, от които 13 в чуждестранни издания.

Въз основа на запознаването с документите по конкурса и **общата ми положителна оценка** по критериите и показателите за преподавателската и научноизследователската дейност и личните ми впечатления от кандидатката, с убеденост мога да заключа, че: **гл.ас. д-р Елена Петкова отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ и на Правилника за условията и реда за придобиване на научни звания и заемане на академични длъжности в Софийски университет "Св. Климент Охридски" за заемане на академичната длъжност „доцент” по професионално направление 3.9. Туризм (Икономика на туризма - хотелиерство и ресторантьорство).**

Препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят на гл. ас. д-р Елена Петкова академичната длъжност „доцент” по професионално направление 3.9. Туризм (Икономика на туризма - хотелиерство и ресторантьорство).

Пловдив, 28.10.2016 г.

Подготвил становището:
проф. д-р Йорданка Николова Алексиева